

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

«__» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи економіки та підприємництва
для студентів**

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 054 Соціологія

освітня програма Соціологічне забезпечення управлінських процесів

освітній рівень бакалавр

вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Тетяна ОНИСЕНКО

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Тетяна ОНИСЕНКО к.е.н., доцент, кафедра економіки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри економіки підприємства

_____ (Галина ФИЛЮК.)

(підпис)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету

Протокол від « ____ » _____ 2021 року № ____

Голова науково-методичної комісії _____ Марія КНІР

(підпис)

Погоджено з науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування базових знань студентів щодо теоретичних і практичних положень діяльності підприємницьких структур

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти* готувати презентації в РР

2. *Володіти* елементарними навичками публічних виступів.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Формуються основи знання про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку. Розкриваються основи механізму функціонування підприємства в сучасних, українських реаліях та формуються у студентів практичні навички щодо їх застосування у майбутній професії.

4. Завдання (навчальні цілі) – вивчення теоретичних і практичних положень діяльності підприємств (організацій) різних форм власності, як головного (утворюючого) елемента підприємницької діяльності в загальноекономічній системі.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти таких компетентностей:
загальних:

- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

- ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових, предметних):

- СК10. Здатність використовувати соціальні технології з метою моніторингу стану соціального середовища та вирішення нагальних соціальних проблем.

- СК17. Вміння використовувати соціальні технології для аналізу соціально-економічних потреб різних цільових груп.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація **)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Ко д	Результат навчання			
1	Знати закономірності розвитку суспільного виробництва	Лекція, самостійна робота	Участь у дискусіях на практичних заняттях, підготовка і обговорення індивідуальних завдань.	15
2.1	Визначати основні параметри діяльності персоналу підприємницьких структур та державних установ	Практичні заняття	Задачі, практичні кейси, іспит	25
2.2	Вміти розкривати об'єктивні соціо-економічні зв'язки між предметами та явищами.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Case study, підготовка і обговорення індивідуальних завдань, іспит	20
3.1	Здатність презентувати результати роботи (зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців, зокрема до осіб, які навчаються)	Практичні заняття	Case study, підготовка і обговорення індивідуальних завдань	15
3.2	Здатність самостійно вирішувати завдання, опрацьовувати, узагальнювати інформацію та	Практичні заняття	Case study, вирішення задач	20

відповідати за результати своєї діяльності			
--	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1	2.1	2.2	3.1	3.2
Програмні результати навчання					
PH06 Ефективно виконувати різні ролі (зокрєма організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.		+	+	+	+
PH15. Запроваджувати соціальні технології для регулювання соціальних відносин та вирішення конфліктів	+	+			+

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання студентів:

семестрове оцінювання: 60 max/36 min

Вид оцінювання	Кількість балів (max/min)	Результати навчання, що перевіряються
Контрольна робота 1	15 балів / 9 балів	PH: 1.
Контрольна робота 2	15 балів / 9 балів	PH: 1
Виконання індивідуальних завдань	5 балів / 3 бали	PH: 2.1; 2.2; 3.1
Case study	15 балів / 9 балів	PH: 2.2; 3.1; 3.2;
Усні відповіді, вирішення задач -	10 балів / 6 балів	PH: 1; 2.1; 3.2

- підсумкове оцінювання у формі іспиту (PH: 1; 2.1; 2.2; 3.1 3.2)

Студент не допускається до складання іспиту, якщо протягом семестру отримав менше, ніж 36 балів.

Якщо оцінка студента на іспиті є нижчою від мінімального порогового рівня (24 бала), то бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною.

На іспит виноситься 4 блока завдань:

- 1 блок – теорстичні питання;
- 2 блок – категорії;
- 3 блок – тестові завдання;
- 4 блок – розрахункові задачі.

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: індивідуальні завдання практичного спрямування відповідно до тем курсу, усні відповіді, вирішення задач, обговорення кейсів та контрольні роботи здійснюється під час практичних занять, які відбуваються за розкладом у визначеній в ньому аудиторії.

Самостійною роботою передбачено створення «власних підприємницьких стартапів». За відповідним алгоритмом студенти обгрунтовують доцільність започаткування «власної справи, визначають переваги запропонованого продукту, робіт чи послуг, соціальну спрямованість бізнесу, визначають яку соціальну проблему здатен вирішити їх підприємницький продукт. Крім того самостійною роботою передбачено виконання конкретних завдань в межах «власного бізнесу» після проходження теоретичного матеріалу, що забезпечує його практичну спрямованість. Засвоєний матеріал підлягає

перевірці на кожному практичному занятті у формі захисту презентацій.

Підсумкова оцінка складається з результатів отриманих протягом семестру та оцінки отриманої під час іспиту.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом виконання студентом додаткових розрахункових завдань з дисципліни.

* У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Економічний зміст підприємництва та підприємства				
1	Економічна діяльність в сучасних умовах	2	2	5
2	Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання	2	2	5
3	Підприємство як основа економічної системи	2	2	5
4	Персонал підприємства: класифікація та структура	2	4	5
5	Мотивація персоналу	2	4	5
6	Трудова кар'єра	2	2	5
2. Організація діяльності підприємства та оцінка її результатів				
7	Основні засоби підприємства	2	4	5
8	Оборотні засоби підприємства	2	4	5
9	Нематеріальні ресурси підприємства	2	2	5
10	Інвестиційні ресурси підприємства	4	2	5
11	Інноваційні форми підприємництва	2	2	5
12	Франчайзинг: сучасна форма кооперації	2	2	5
Всього		26	32	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні – 32 год.

Самостійна робота – 60 год.

Консультації – 2 год

Рекомендована література:

Основна: (Базова)

1. Базилевич В.Д., Ігнатюк А.І., Гражевська Н.І. Парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI ст. // Вища школа. – 2018. – № 3. – С. 71-90.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
4. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя: Монографія / Базилевич В.Д., Осецький В.Л., Маслов А.О. та ін. – К.: Київський національний університет імені Траса Шевченка: НДС “Центр економічних досліджень”; ТОВ “СІК ГРУП УКРАЇНА”, 2018. – 536 с. (у співавторстві)
5. Економічна теорія: Політекономія: підручник/ Заред. В.Д.Базилевича. – 8-ме вид., перероблене і доповнене. – К. : Знання.- 2012.- 702с.(Класичний підручник)
6. Концепція цільової програми наукових досліджень НАН України «Соціально-економічний розвиток України в умовах глобальної нестабільності», 2019 рік. Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=4739>
7. Модернізація системи соціально-трудова відносин: проблеми та можливості конструктивної самоорганізації суб'єктів соціального діалогу: наукова доповідь / О.Ф. Новікова, О.В. Панькова, О.Ю. Касперович, О.В. Іщенко; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 85 с.

8. Основи підприємництва і бізнес культур Навч. посіб. / За ред. Педько А. Б...К.: Центр навчальної літератури, 2019
9. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 року № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

Додаткова:

1. Creative management of enterprise cash flows /Онисенко Т.С., Микитюк О.П., Кравченко Т.В.// Причорноморські економічні студії.- Вип.52., част 2., 2020р.- С. 34-39.
2. Kalenyuk I., Grishnova O., Tsybmal L., Diakona A., Panchenko E. *Formation of intellectual corporate capital: methods and modern trends* // Bulletin of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Volume 6, Number 383 (2020), 182 – 191
3. Olena Grishnova, Halyna Mishchuk Empirical study of the comfort of living and working environment – Ukraine and Europe: comparative assessment // Journal of International Studies, Vol.8, №1, 2015. P.67-80 / Н. Mishchuk, O. Grishnova // Journal of International Studies, 2015, Vol. 8, No 1, 2015. – pp. 67 – 80.
4. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty by Daron Acemoglu, James A. Robinson
5. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. - Харків : Діса плюс, 2019. - 277 с
6. Економіка підприємства. підручник під заг. ред. проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ. Видавничий дім «Кондор». 2020. 620 с.
7. Економіка підприємства: тренінг-курс / Г.М. Филюк, О.В. Піменова, Т. В. Кравченко, А.М. Магомедова, Т.С. Онисенко // К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський Університет», 2017. – 280 с.
8. Економіка підприємства сфери послуг [Текст] : навч. посіб. для самост. роботи студентів напряму підгот. 6.030504 "Економіка підприємства" всіх форм навчання / Дуда С. Т., Ільчук О. О. ; Укооіспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. - 263 с.
9. Підприємництво. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [П. І. Мазур та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2016. - 254 с.
10. Підприємницький бізнес [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. - Київ : Грамота, 2016. - 519 с.
11. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2020. 466 с
12. Управління соціально-економічною взаємодією на підприємствах: методологія та інструментарій [Текст] : монографія / [Фещур Р. В. та ін.] ; за наук. ред. проф. Фещура Р. В. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Растр-7, 2016. - 229 с.
13. Филюк Г.М. Методичні засади оцінювання взаємовідносин підприємства з заінтересованими особами в процесі розробки бізнес-моделі / Г.М. Филюк, О.В. Піменова, С.А. Піменов // Менеджмент організацій і адміністрування: теорія та практика: колект. монографія / за ред. проф. Н. С. Скопенко, проф. О. І. Драган. – К.: Кафедра, 2020. – 404 с.
14. Шаульська Л.В., Савченко М.В., Усик І. О. Моделювання світової динаміки економічної циклічності. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія «Економіка». 2018. Вип. 308. С. 46-54
15. Шаульська Л.В., Якимова Н.С. Напрями підвищення конкурентоспроможності молоді в контексті забезпечення ефективності державної соціальної політики. Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки». 2018. №1 (68). С. 119-127

Електронні ресурси:

1. <https://www.rada.gov.ua/>
2. <https://kyivcnap.gov.ua/>
3. <http://www.management.com.ua/>
4. <http://www.business.ua/>
5. <https://forbes.ua/>
6. <https://www.statista.com/>
7. <https://www.imf.org/external/index.htm>
8. <https://ec.europa.eu/eurostat/home?>